

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל בין:

בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ, בנק

דיסקונט בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ושירותי בנק

אוטומטיים בע"מ

לפניי בקשת פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "**חוק ההגבלים העסקיים**") להסדר שצדדים לו בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן בהתאמה: "**בנק הפועלים**", "**בנק לאומי**", "**בנק דיסקונט**", "**בנק מזרחי**" ו- "**הבנק הבינלאומי**" וביחד: "**הבנקים**") וחברת שירותי בנק אוטומטיים בע"מ (להלן: "**שב"א**"), שעניינו בעלות משותפת של הבנקים בחברת שב"א. החלטת הפטור הראשונה בעניין שב"א ניתנה ביום 18.6.2002 ומאז ניתנו מספר החלטות פטור נוספות,¹ שהאחרונה שבהן ניתנה ביום 26.8.2013 (להלן: "**החלטת הפטור**"), ותוקפה הוארך לאחרונה בארבעה חודשים, בהחלטה מיום 25.8.2016.²

אציין כי בקשת הפטור מתייחסת גם להסכם ההכרה ההדדית בין הבנקים, שהצטרפו אליו גם בנק ירושלים בע"מ ובנק יהב לעובדי המדינה בע"מ. על פי הסכם זה, יוכלו לקוחותיהם של הצדדים לו לעשות שימוש במכשירי הבנק האוטומטיים שבבעלות כל אחד מהצדדים האחרים. כמו כן, מסדיר הסכם ההכרה ההדדית את הצד התפעולי של פעילות זו וקובע את גובה העמלה שתועבר בין הצדדים בגין שימוש במכשירי בנק אוטומטיים של גוף אחר. הסכם זה נדון בנפרד ותינתן בעניינו בתקופה הקרובה החלטה נפרדת.

¹ החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר בשירותי בנקאות אוטומטיים בע"מ וקביעת עמלות הדדיות בין: בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק המזרחי המאוחד בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (18.6.2002) **הגבלים עסקיים** 4804; החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר בשירותי בנקאות אוטומטיים בע"מ וקביעת עמלות הדדיות בין: בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק המזרחי המאוחד בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (17.9.2002) **הגבלים עסקיים** 3015632; החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר בשירותי בנקאות אוטומטיים בע"מ וקביעת עמלות הדדיות בין: בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק המזרחי המאוחד בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (17.6.2004) **הגבלים עסקיים** 5000714; החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר בשירותי בנקאות אוטומטיים בע"מ וקביעת עמלות הדדיות בין: בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק המזרחי המאוחד בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (5.11.2008) **הגבלים עסקיים** 5001307; החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר חברת שירותי בנק אוטומטיים בע"מ: בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, שירותי בנק אוטומטיים בע"מ (20.9.2012) **הגבלים עסקיים** 500224; החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר חברת שירותי בנק אוטומטיים בע"מ: בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, שירותי בנק אוטומטיים בע"מ (26.8.2013) **הגבלים עסקיים** 500459.

² החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל בין: בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ושירותי בנק אוטומטיים בע"מ (25.8.2016) **הגבלים עסקיים** 501050.

שב"א היא חברת שירותים משותפת, אשר מפעילה בין היתר שתי מערכות שמעניקות שירותים שונים למשתמשים: מערכת אשראית, שתפקידה לספק שירותי מיתוג, סליקה ועיבוד עסקאות בכרטיסי חיוב למנפיקים וסולקים; ומתג ה-ATM המספק שירותי מיתוג לפעולות במכשירי בנק אוטומטיים למנפיקים ומפעילי מכשירי בנק אוטומטיים. תחומי הפעילות של שב"א והחששות התחרותיים מפעילותה נידונו בהרחבה בהחלטת הפטור.

הצדדים להסדר מחזיקים במשותף בשב"א בהתאם למפורט להלן: בנק הפועלים מחזיק ב-34.5% ממניות שב"א, בנק לאומי ב-42.2% מהמניות, בנק דיסקונט ב-20% מהמניות והיתרה מוחזקת על ידי הבנק הבינלאומי (3.3%). בנק מזרחי, אשר העביר בשנת 1980 את מניותיו בשב"א לבעלי המניות האחרים בה, מחזיק עדיין בזכויות מסוימות בשב"א, העיקרית שבהן היא זכות למנות משקיף בישיבות הדירקטוריון.

בקשת הפטור נבחנת בתקופה האחרונה על ידי רשות ההגבלים העסקיים. במקביל, נבחנה פעילות שב"א ומבנה הבעלות בה במסגרת הוועדה להגברת התחרותיות בשירותים הבנקאיים והפיננסיים הנפוצים בישראל (להלן: "וועדת שטרס"). בעקבות המלצות הוועדה ואישור תזכיר חוק המאמץ את עיקריהן בממשלה, החלטתי ביום 25.8.2016 לדחות את מועד מתן ההחלטה בבקשת הפטור בארבעה חודשים, עד ליום 26.12.2016, וזאת על מנת להמתין לסיום הליך החקיקה בנושא ובחינת השפעתה על החלטת הפטור בעניין שב"א.

במהלך השבועות האחרונים, נדון הנושא בוועדה המיוחדת לדיון בהצעת חוק להגברת התחרות לצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל, התשע"ו-2016 (להלן: "הועדה"), וביום 14.12.2016 אישרה הוועדה הצעת חוק אשר כוללת מספר הוראות הנוגעות לשב"א, שהעיקרית שבהן צפויה להביא לשינוי מבנה הבעלות של שב"א, באופן שיאפשר לגופים נוספים המשתמשים במערכות שב"א לקחת חלק בקבלת ההחלטות בחברה. שינוי מבנה הבעלות יתבצע על ידי הפחתת שיעורי החזקה של הבנקים ומכירת שיעורי החזקה העודפים, ולמשך תקופת הביניים ישתנה מבנה הדירקטוריון של שב"א כך שרוב הדירקטורים לא יהיו קשורים לבעלי המניות בה. בנוסף, הוראות הצעת החוק מאפשרות לשב"א ליתן באופן ישיר שירותים לגופים נוספים מלבד תאגידים בנקאיים, כגון סולקים, מנפיקים ומפעילי מכשירי בנק אוטומטיים.

הצעת החוק צפויה לעלות לאישור מליאת הכנסת בימים הקרובים. מאחר שהשינויים הצפויים להתבצע במסגרתה משפיעים על אופן בדיקת בקשת הפטור שבפנינו והתנאים שיקבעו לפעילותה של שב"א, החלטתי להאריך את הפטור האחרון לתקופה נוספת של שלושה חודשים שבמסגרתה תיבחן בקשת הפטור בהתאם לשינויים אלו.

על כן, לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ובהתאם לסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, החלטתי להאריך את תוקף הפטור האחרון על כל תנאיו, וזאת למשך 3 חודשים נוספים מהיום, קרי עד ליום 20.3.2017.

אורי שוורץ

מ"מ הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, י"ט בכסלו התשע"ז
20 בדצמבר 2016